

Z+46 fokusovano pe le therne rom ando Shvedo, 80 bersh pala Samudaripe.

Ande Samudarimaske koncentraciakolagera dine sas le romen tatuagi „Z” ande kombenacia kusa sifri, jekh kothor anda jekh systemo kaj sas bi manushikano kaj ginavenas e manushen sar numero. Z-semno si o symbolo kaj sikavel jekh tunjariko perioda ande romengi historia thaj te cerelpe so nakhle za choripe thaj o Samudaripe.

Sar si amenge thernimatonge adjes ando Shvedo? Sar azbadal kadi historia amen? So si amen za gindura thaj sune?

Ame kamas te phenas pa kodo ande jekh exhibicia khatar thaj pa therne Rom. +46 si Shvedisko themesko lokalno numero thaj ande amari buchi rodas ame, shtar therne rom kathar trin ruzne shvediska forura, so snachi antiziganismo amenge thaj sosko efekto del ande amaro trajo.

Antiziganismo si jekh khotor anda rasismo kaj si phanglo kusa stereotypichne gindura karing le rom. Krojal Europa si butivar tele malade le romenge grundove chachimata

sar ande edukacia, bucha, khera thaj medicinako zutipe. De kathar o 2000 bersh si e rom pindjarde sar jekh anda le Shvedoske phansh nationalne minoriteta thaj anda kodo si amen chachimata pala pravura. Le rom naj ginade sar jekh ethnico grupa, numa si ginade ande maj bari, thaj si le sa kodo etniciteto.

E loli rota ande romani flaga si o symbolo kaj sikavel o lungu phiripe kathar e India. Vi te si e historia tunjariko inkerdam ame e rom zoralo identiteto thaj sam barimange ande amari kultura.

Romanes snachi „rom” manush.

ELIN BENGTSSON

20 BERSHENGI

Kana me simas cini chi djanos but pa muri romani historia. Numa sar therni kerdjilem arangovano ande jekh romano foreningo thaj kothe sichilem maj but. Simas ande ruzne aktivitetura thaj kidimata thaj acharos ke vazdos man opre. Akanak kamav te kerav te avel e thernimaton sa kodi chansa so man sas. Mange ginadjol but te vazdav opre e romani kultura thaj historia. Me kamav vi te ulavav djanglipe pa so e rom nakhle tela Samudaripe, kamav maj dur te phenav pa kado.

Me mangav te dav mure manushen glaso thaj te sikavav amari kultura ande societeta kaj butivar sam bisterde. Me kamav te dav muri zor te kerdjol e condicia maj lashi angle ande vrama, te avas vi ame e rom bi gindosko ginade andre ande Shvedisko historia. So me kamav te acharel sako jekh kathar muri buchi si te sikavav e zor thaj e dukh kaj amare manush inkren thaj nakhen. Soske barimange sam karing amari kultura thaj chib, thaj vi ke musaj amenge te maras amen te avas shunde. Kodo so me kamav te aresav si te phagav e stereotypicalne gindura, te birin maj angle e romani generatcija te aven barimange anda kon si von thaj kathar aven.

ANABELLA KATIC

17 BERSHENGI

ANTONIA DUȚĂ

21 BERSHENGI

Me arakadjilem ande Rumunia thaj khideman ando Shvedo kana simas 13 bershengi. Me chi vorbi romanes. Me djanav ke avav kathar jekh grupa rom save kerenas buchi kusa photana thaj silka. Me kamav te sichuvav maj but pa muri romani identiteta.

Muri buchi si te vazdav opre sar acharelpelpe jekh therni romani zuvli kaj trubuj te garuvel pesko etniciteto. Me lem patretura ande muro foro Göteborg, pe kodol thana kaj phiravav man butivar thaj snachin maj but.

Me sim finisko romnie thaj trai ando Västerås. Me kerav buchi kusa romani inkludacia thaj zoraless dragoj mange te kerav buchi le romenge. Kana pherel man e chansa te avav inkludime ando projekto kaj djal kontra o rasismo kaj sikadjol karing le rom chi phenav na!

Muro texto si pa antiziganismo ando Shvedo thaj ke ame le rom trubuj te inkras amen kethanes thaj te las sama pe jekh kaveres, si te avas barimange kon sam thaj te das insperatcia. Kado kamav me te sikavav sar ando patreto kaj le rom anda ruzne grupi tordjon kethanes thaj huchilen e vast.

AILA SVART

23 BERSHENGI

Z+46 si jekh insatso ande regeringoski buchi „Tena kerdjolpe thaj te ashadjol o antiziganismo”, so dine kaj Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF).

E Exhibicia sas kerdini ande koperatcia kusa foreningo Gemensamma Romska Internationella Förbund (GRIF).

Shtar therne rom kerde buchi sar ambasadorura. Von line partipizacia ande workshops te sichon pa romani historia thaj te ulaven jekh kaveresa peske gindura thaj experenciji.

Kaver instituciji kaj sas ande buchaki koperatcia thaj vazde opre edukativno djanglipe si Sveriges museum pa Samudaripe, Forum för levande historia, Länsstyrelsen i Stockholm thaj Radio Romano. Therne romenge glasura si vazno te birin te resen kaj 20 bershengi strategia karing romani inkludacia kaj phenel ke sako rom kaj pherdjol 20 bersh ando 2032 site avel les sa kodol chachimata ando trajo sar e kaveren save naj rom.

Te si ke kamen te inkren e exhibicia ande tumari komuna vaj te si tumen kaver pushimata, atonchas len kontakto kusa o sherutno ando GRIF. aberdin.denaj@grif.se

Fotografo: George Grigoriadis
www.storytimeproductions.se

Ker scanna o codo te anaves po giva e exhibicia digitalnes.

mucf
Myndigheten för ungdoms-
och civilsamhällesfrågor

Andë jekh than kosa:

